

Carte poștală – bustul lui Eminescu de la Ateneul Român

În noiembrie 1889, la București, în sala Ateneului Român, era dezvelit primul bust al lui Eminescu. În „Cuvântarea ținută la desvălirea bustului lui Eminescu”, Corneliu Botez spunea: „Revista «Generațiunea Viitoare» își aduce, fidelă memoriei ilustrului poet și apurarea recunoscătoare lui, un semn slab din dragostea și admirațiunea ce i-o poartă, aducând înaintea ochilor Domniilor-Voastre, precum am ținut la început, bustul lui de două ori mărimea naturală executat de mâna talentată a sculptorului Marinescu. Dându-și toate ostenele pentru acest sfânt scop, e fericită astăzi că a isbit, doritoare de-a-i vedea mai repede o statuie, un monument (...) și aceasta nu numai în București, ci în toată țara, pentru poetul care pe cât de mare este, pe atâta se cade să fie și de popular” („Generațiunea Viitoare”, noiembrie, 1889, p. 36).

Inițiativa înălțării bustului aparținea Comitetului Societății „România Literară”, al cărei președinte de onoare era Vasile Alecsandri, și era publicată în numărul din iulie-august 1889 a revistei „România Literară”: „«România Literară» a hotărât înălțarea unei statui lui Eminescu, deschizând și liste de subscripții. Îndemnăm pe toți ca să ne întindă mina de ajutor în resplătirea, măcar după moarte, a aceluia care a fost este și va fi de-apurarea gloria noastră națională”.

Sculptorul Filip Marinescu (Marin), pe 16 iunie 1889, luase masca mortuară de pe chipul lui Eminescu. Tot el a realizat și primul bust, instalat în Sala Ateneului și dispărut fără urme, probabil, după 1916. O carte poștală cu imaginea bustului de la Ateneu confirmă asemănarea acestuia cu bustul instalat în 1890 în parcul din Botoșani, cu bustul de la Dumbrăveni și – lucru poate mai puțin știut – cu bustul de la Pomârla, care la 1976 încă se mai afla la Ipotești. Busturile sunt realizate de diferiți sculptori: Oscar Späthe – pentru Dumbrăveni; Ion Georgescu (al cărui continuator este considerat Filip Marin) – Botoșani; Constantin Baraschi – Ipotești / Pomârla.

Filip Marin făcuse studii la Roma și Paris, iar debutul cu expoziție la salon se pare că fusese la primul salon al artiștilor în viață, în 1894, unde expusese două lucrări, printre care și „Cugetarea”, remarcată de regele Carol. „Gazeta Transilvaniei”, din 5/18 octombrie 1914, relatează următoarea situație: „Ministerul Instrucțiunii reținuse mai multe lucrări, trecând cu vederea pe aceea a tânărului debutant, care nu obținuse nici măcar o medalie inferioară celei obținute la Paris.

Regele Carol, însoțit de ministrul instrucțiunii de pe atunci, trece în revistă lucrările expozanților și se oprește la *Cugetarea* lui Filip Marin.

– A cui e această lucrare?

– A unui sculptor oarecare – răspunde ministrul.

Sculptorul se apropie atunci de Rege și se prezintă ca autor al lucrării.

– O rețin eu! – răspunse Regele Carol”.

Au urmat alte expoziții și alte lucrări. „Tribuna Poporului” anunța, pe 1/13 octombrie 1898, că „Dl sculptor Filip Marin a terminat busturile lui Cesar Boliac și C.A. Rosetti. Asemenea a terminat și o compoziție inspirată de versurile lui Dante” și care urma să fie expusă la Paris. „Tribuna” din 19 iunie 1904, scria despre expunerea statuii Muzei „Erato” și a bustului poetului colonel Theodor Șerbănescu, „executate în bronz de eminentul sculptor Filip Marin, profesor la școala de Bele-Arte (...) în vestibulul Palatului Ateneului Român (...) până la 25 Iunie” și apoi la Brăila.

Sculpturile lui Filip Marin erau apreciate, în epocă, drept „foarte interesante”, „în care se remarcă o cizelare elevată și multă finețe, o împrăștiere delicată de viață omenească”, fiind amintite sculpturile *Iisus*, *Minerva*, *Ressemnare*, *Decețiune*, *Povară și Tinerețe*, „gradațiuni de stări sufletești în care înțelegi finețea psihologică a acestui maestru, care atacă problemele grele ale vieții și ale frumosului în minunatele șale creațiuni artistice” („Universul Literar”, 22 mai, 1916, p. 5).

Și tot presa vremii anunța o trilogie Eminescu, la care lucra Filip Marin („autorul trilogiei statuare a lui Eminescu” – „Universul Literar” din 30 martie 1924; „Eminescu (ultimul moment), un studiu care a pregătit monumentală trilogie statuare a lui Eminescu” – „Universul Literar” din 22 mai 1916) și care a rămas neterminată.

Ala Sainenco,
Memorialul Ipotești

